

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/94/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121297809
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121297809.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Domová správa, s.r.o., Trnava, Tehelná 3/A, IČO: 36 248 461, zastúpeného Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Trnava, Kapitulská 20, IČO: 47 255 609, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpeného advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie sumy 202 011,37 eur s príslušenstvom, evidovaného na Okresnom súde v Žiline pod sp.zn.51Csp/46/2021, v konaní o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2022 č. k. 8CoCsp/44/2022-438, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 28. apríla 2022, č.k. 51Csp/46/2021-343, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 202.011,37 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 202.011,37 Eur od 15.10.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a súčasne priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštatného konania v rozsahu 100%. Odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie zistil nasledujúci skutkový stav: Zo zmluvy o úvere z 22. augusta 2013 č. 410 309 v znení jej Dodatku č. 1 z 07. marca 2014 vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, adresa: M. R. Štefánika 18, 20, 22, 24, 26, v Seredi zastúpení správcom bytového domu Domová správa Trnava, s.r.o. (právny predchodca žalobcu) uzatvorili so spoločnosťou Sberbank Slovensko, a.s. ako právnym predchodcom žalovanej zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1 001 026 eur, ktorého účelom bolo financovanie, prípadne refinancovanie investičných nákladov súvisiacich s obnovou bytového domu. Dodatkom č. 1 z 07. marca 2014 došlo k navýšeniu

úveru na sumu 1 047 900 eur. Výčerpanú sumu sa žalobca zaviazal splácať v 293 mesačných splátkach úveru a v splátkach úrokov, splatných k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca vo výške v zmysle čl. 5 tejto zmluvy, pričom výška poslednej splátky úveru bude úročená bankou s ohľadom na skutočný zostatok poskytnutého úveru a úrokov vo výške zostatku pohľadávky banky. Dátum prvej splátky úveru bol dňa 20. apríla 2014 a konečná splatnosť úveru bola stanovená na deň 20. augusta 2038. Podľa článku 5 Splácanie, predčasná splatnosť bodu 5.4. Dodatku č. 1 k zmluve o úvere uzatvorenej dňa 22. augusta 2013, dlžník má právo požiadať veriteľa o predčasné splatenie úveru alebo jeho časti aj pred uplynutím dňa konečnej splatnosti úveru dohodnutej v čl. 1 tejto zmluvy. Dlžník je povinný veriteľovi predložiť žiadosť o predčasné splatenie písomne, v lehote najmenej 30 (tridsiatich) bankových dní pred zamýšľaným predčasným splatením. V prípade predčasného splatenia úveru alebo jeho časti je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi poplatok za predčasné splatenie úveru podľa aktuálne platného Sadzovníka poplatkov. Podľa Potvrdenia o zostatku úveru a Súhlasu s predčasným splatením úveru vystaveného žalovanou dňa 21. júla 2019 sa zmluvné strany zmluvy o úvere dohodli na ukončení zmluvy o úvere č. 410 309 uzatvorenej dňa 22. augusta 2013. Banka týmto potvrdila, že klient má ku dňu 28. júla 2019 zostatok na úvere: istina 969 223 eur, úrok 2 114,35 eur, poplatok za predčasné splatenie 48 461,15 eur, spolu 1 019 798,50 eur. Banka zároveň vyjadrila súhlas s úplným predčasným splatením úveru ku dňu predčasnej splatnosti. Výzvou z 07. októbra 2019 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vyzval žalovanú na zaplatenie sumy 211 703,60 eur z titulu bezdôvodného obohatenia v lehote do 3 dní od doručenia výzvy, pričom podľa potvrdenia bola zásielka vydaná adresátovi dňa 09. októbra 2019. Z výpisov z účtu žalobcu mal súd preukázané, že žalobca na úver splatil žalovanej sumu celkom 1 259 603,60 eura a žalovaná poskytla žalobcovi sumu 1 047 900 eur. Žalovaná predložila Štandardné európske informácie o úvere z 22. augusta 2013 a zo 07. marca 2014, ktoré dokumenty neobsahujú podpisy zmluvných strán.

3. Podľa súdu prvej inštancie keďže predmetom zmluvy o úvere bolo poskytnutie peňažných prostriedkov práve na také účely ako to predvída ust. § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch, na takýto úver sa potom vzťahujú okrem iných aj ust. § 9 ods. 2 písm. j) a § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednou z náležitostí úverovej zmluvy, predmetom ktorej je poskytnutie úveru na opravu, rekonštrukciu alebo modernizáciu spoločných častí, spoločných zariadení a príslušenstva domu poskytované vlastníkom bytov a nebytových priestorov podľa osobitného predpisu, ktorý nie je spotrebiteľským úverom, je teda v zmysle § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch i náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, t. j. okrem iného uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Konštatoval, že v rozpore s § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva neobsahuje celkovú čiastku, ktorú musí dlžník zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy, pričom tento nedostatok sankcionuje zákon bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch). Podľa názoru súdu prvej inštancie zákon výslovne požaduje v zmluvách uvádzať celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Zároveň zákon priamo ustanovuje, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (rovnako ako RPMN), uvedená v zmluve, má byť výsledkom výpočtu, je zrejmé, že musí ísť o konkrétny údaj. Podľa § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a ktorá predstavuje obsahovú obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). Aj zo znenia tohto ustanovenia je zrejmé, že pôjde o jednu číslicu vyjadrujúcu výsledok - súčet a súd mal za to, že musí ísť o konkrétny výsledok matematickej operácie.

4. Súd prvej inštancie k argumentácii žalovanej rozsudkom SDEÚ vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti U. Y. poukázal, že Súdny dvor v rozsudku konštatoval, že nie je nevyhnutné, aby náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované smernicou o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, boli obsiahnuté v jedinom dokumente. Podmienkou pre uvedený záver však je, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bude obsahovať jasné a zrozumiteľné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce tieto náležitosti a že zároveň tieto iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče boli skutočne odovzdané spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy, aby sa mohol skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami. Musí byť uskutočnená riadna inkorporácia takýchto dokumentov do zmluvy - jasný,

zrozumiteľný a transparentný odkaz na všetky dokumenty tak, aby bolo zjavné, o ktoré konkrétne dokumenty ide a musí byť jednoznačne uvedené, že sú súčasťou zmluvy a v akom rozsahu. V zmysle citovaného rozsudku je nevyhnutné zabezpečenie riadneho a preukázateľného informovania spotrebiteľov o obsahu zmluvných dojednaní obsiahnutých v predmetných obchodných podmienkach. Veritelia sú povinní preukázať, že obchodné podmienky, resp. iné dokumenty obsahujúce podstatné náležitosti zmluvy sú spotrebiteľovi známe, resp. že boli k zmluve priložené, a to tak, aby sa spotrebiteľ mohol pred uzatvorením zmluvy skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami. Musí ísť o jasný prejav vôle začleniť obchodné podmienky či vedľajšie písomnosti do zmluvy a jasné a zrozumiteľné odkazy na všetky vedľajšie písomnosti (transparentnosť odkazu), ako aj ich odovzdanie spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy. V spore nebolo preukázané, že údaj o celkovej čiastke, ktorú má dlžník zaplatiť, bol súčasťou inej listiny, ktorá by tvorila neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, v zmluve o úvere sa nenachádzal odkaz na taký dokument, ktorý mal byť žalobcovi odovzdaný. Tento dokument, ktorým mali byť (Štandardné európske informácie o úvere) predložený žalovanou v konaní, nie je ani podpísaný žiadnou zmluvnou stranou a nebolo preukázané, že by bol odovzdaný žalobcovi. Zároveň konštatoval, že návrhom žalovanej na dokazovanie výsluchom svedkov, pracovníkov predchodcu žalovanej ku kontraktáčnemu procesu pri uzatváraní predmetnej zmluvy nevyhovelo. Mal za to, že bez ohľadu na to, čo by vyplynulo z ich výsluchov, nemalo by vplyv na skutočnosť, že zmluva požadovaný údaj o celkovej čiastke neobsahuje a ani sa v nej nenachádza odkaz na iný dokument - v tomto prípade Štandardné európske informácie o úvere, v ktorom by tento údaj mohol byť obsiahnutý. Ďalej pripomenul, že právny predchodca žalovanej konal ako banka, ktorej predmetom činnosti bolo poskytovanie úverov, musí konať s odbornou starostlivosťou v priebehu celého trvania zmluvného vzťahu, teda predovšetkým pri koncipovaní zmluvných dokumentov, pričom jej musia byť ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch ako takejto osobe známe, keď navyše je v záhlaví zmluvy uvádzané, že sa uzatvára podľa ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Prvoinštančný súd nevidel ani rozpor s dobrými mravmi či zneužitie práva. Pokiaľ si žalobca ako zástupca vlastníkov bytov uplatňuje práva vyplývajúce mu zo zákona v súvislosti s porušením povinností žalovanej (i v prípade, ak by zo stany žalobcu došlo k zanedbaniu jeho povinností), nemožno uvedené považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov vyhodnotil úver za bezúročný a bez poplatkov.

5. Následne súd prvej inštancie sa vyjadril aj k námietke premlčania. Žalobca sa o bezdôvodnom obohatení žalovanej dozvedel dňa 07. októbra 2019, kedy splnomocnil právneho zástupcu na zastupovanie a ktorým dňom je datovaná výzva adresovaná žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia. Týmto dňom začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba. Žalovaná nepreukázala, že by sa žalobca o bezdôvodnom obohatení dozvedel skôr. Žaloba žalobcu bola podaná na Okresný súd v Banskej Bystrici dňa 20. apríla 2021. Žalobca tak podal žalobu v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe. Námietku premlčania vznesenú žalovanou s poukazom na trojročnú objektívnu premlčaciu dobu nepovažoval za vznesenú dôvodne, pretože žaloba bola podaná dňa 20. apríla 2021 a k preplateniu istiny úveru došlo až platbou z 28. júna 2019. Žalobca teda podal žalobu v subjektívnej aj objektívnej premlčacej dobe.

6. Odvolací súd sa plne stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Odôvodnenie považuje za riadne a presvedčivé. Súhlasil s názorom prvoinštančného súdu o nevykonaní výsluchov osôb, ktoré boli prítomné pri kontrakčnom procese, keďže čokoľvek by z nich vyplynulo, nemalo vplyv na to, že zmluva požadovaný údaj o celkovej čiastke neobsahuje a ani sa v nej nenachádza odkaz na iný dokument. Podľa neho je nepodstatné, či veriteľ v rámci rokovania o poskytnutí úveru ústne oznámi druhej zmluvnej strane náležitosti, ktoré musia byť podľa zákona súčasťou písomnej zmluvy. Takýto naznačovaný výklad by vo svojich dôsledkoch znamenal, že v rámci uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere by bolo dostačujúce, aby sa spotrebiteľovi dostalo ústnych informácií o niektorých (ba i všetkých) obligatórnych náležitostiach úverovej zmluvy. Neudržateľnosť (pre priamy rozpor s právnou koncepciou založenou na povinnej písomnej zmluve s obligatórnymi náležitosťami) takéhoto prístupu je viac ako zrejmé. K námietke uvedenia údajov o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť zdôraznil správnosť záveru súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na znenie ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ako aj čl. 10 ods. 2 písm. g) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23. apríla 2008 (ďalej

len „Smernice“), ktorá bola zákonom o spotrebiteľských úveroch transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky), ktoré vyžaduje uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Keďže zákon priamo ustanovuje, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (rovnako ako RPMN), uvedená v zmluve má byť výsledkom výpočtu, je zrejmé, že musí ísť o konkrétny údaj. Zákon o spotrebiteľských úveroch priamo vyžaduje uvedenie tohto výpočtu v zmluve, pričom ide o kogentné ustanovenie. Aj z čl. 3 písm. h) Smernice vyplýva, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom a teda údaj definovaný jedným/jediným číslom. Uvedený nedostatok má pritom v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý sa prostredníctvom § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch aplikuje i na úvery na opravu, rekonštrukciu alebo modernizáciu spoločných častí, spoločných zariadení a príslušenstva domu poskytované vlastníkom bytov a nebytových priestorov podľa osobitného predpisu, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru.

7. Odvolací súd považoval právne posúdenie námietky premlčania za správne aj z pohľadu ustálenej súdnej praxe, keď je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Žalobca v konaní uviedol, že sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila čo sa dozvedel po porade so svojim právnym zástupcom. Logickým následkom zistenia takýchto vedomostí bolo udelenie plnej moci právnomu zástupcovi, v ktorý deň bola podaná aj výzva adresovaná žalovanej na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaná nepreukázala, že by sa žalobca o bezdôvodnom obohatení dozvedel skôr. Následne pripomenul, že v zmysle ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dôkazné bremeno vo vzťahu k tejto skutočnosti zaťažovalo žalovanú. Záverom uviedol, že pokiaľ si žalobca ako zástupca vlastníkov bytov uplatňuje právo vyplývajúce mu zo zákona v súvislosti s porušením povinností žalovanej, nemožno uvedené považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Kto iný, ako poskytovateľ bankového úveru so všetkým odborným aparátom a zázemím, ktorý v plnej miere pripravuje zmluvnú dokumentáciu, by pritom mal garantovať rešpektovanie zákonných ustanovení; o to viac, že ich dodržiavanie je súčasťou bankového dohľadu.

8. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včas dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Úvodom zopakovala skutkové okolnosti prípadu a pripomenula, že úverový vzťah trval šesť rokov, počas ktorých žalobca a ani jeho právny predchodca nerozporovali žiadnu náležitosť zmluvy o úver alebo iné dohodnuté podmienky. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že úveroví dlžníci boli počas kontraktáčného procesu a trvania úverového vzťahu zastúpení profesionálom. Za týchto okolností nie je namieste striktnie trvať na tom, že údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, má byť v zmluve o úvere uvedený ako jedno konkrétne číslo. V tomto prípade si ako veriteľ splnil všetky informačné povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 1 a 2 ZoSÚ, a to odovzdaním formulára pre štandardné európske informácie. Preto navrhla aj výsluch osôb zúčastnených na kontraktáčnom procese, ktorý mal preukázať či správcovi boli potrebné informácie oznámené pred uzavretím zmluvy o úvere ústne a zároveň aj na trvalom nosiči, tak ako to vyžaduje rozsudok Súdneho dvora EÚ z 9. novembra 2016 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti U. Y., C-42/15. Výsluch bol oboma súdmi zamietnutý.

9. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla právne otázky, ktoré dovolací súd vyriešil nesprávne a ktoré neboli podľa nej vyriešené v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu:

1. „Vyžaduje § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, aby bola celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo?“
2. „Je požiadavka podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zachovaná aj vtedy, ak celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nie je uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo, avšak spotrebiteľ môže zistiť rozsah svojho záväzku z iných údajov obsiahnutých v zmluve o úvere?“
3. „Je v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a so základným princípom zákazu zjavného zneužitia práva (čl. 5 CSP), ak spotrebiteľ, prostredníctvom správcu, podá žalobu o vydanie bezdôvodného

obohatenia z titulu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v zmluve o úvere, ak bol pri kontraktácii zastúpený správcou, zmluvu riadne plnil, počas trvania zmluvného vzťahu nenamietal absenciu tejto náležitosti a poskytnutý úver splatil predčasne na vlastnú žiadosť?“

10. Nastolené otázky mali byť podľa nej s poukazom na argumentáciu a citovanú judikatúru a jej predsudnú argumentáciu vyriešené nasledovne:

1. „Ustanovenie § 9 ods. 1 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nevyžaduje, aby bola celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo.“

2. „Požiadavka podľa § 9 ods. 1 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je zachovaná aj vtedy, ak celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť nie je uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo, avšak spotrebiteľ môže zistiť rozsah svojho záväzku z iných údajov obsiahnutých v zmluve o úvere.“

3. „Nie je v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a so základným princípom zákazu zjavného zneužitia práva (čl. 5 CSP), ak spotrebiteľ, prostredníctvom správcu, podá žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v zmluve o úvere, ak bol pri kontraktácii zastúpený správcou, zmluvu riadne plnil, počas trvania zmluvného vzťahu nenamietal absenciu tejto náležitosti a poskytnutý úver splatil predčasne na vlastnú žiadosť“. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a prizná jej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

11. Žalobca navrhol, aby bolo dovolanie zamietnuté. Uviedol, zmluvnú dokumentáciu pripravoval právny predchodca žalovanej, ktorý bol bankou poskytujúcou úvery na základe osobitnej licencie udelenej Národnou bankou Slovenska. Žalovaná mala viacero zamestnancov s právnym vzdelaním a špecializované právne oddelenie. Súdne konanie nemá na úrok z omeškania žiadny vplyv. Podľa neho sa súdy oboch inšancií vysporiadali s obranou žalovanej, jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlili. Súdy správne vyložili predmetné slovné spojenie tak, že ide o jedno číslo, ktoré ak v zmluve uvedené nie je, je úver bez úrokov a poplatkov. Ak by sme prijali právnu argumentáciu žalovanej vo vzťahu k celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nebol by dôvod ju nepriať aj vo vzťahu k iným podstatným náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere (zmluvy, na ktorú sa aplikujú niektoré ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch podľa § 24a), teda zmluva by nemusela obsahovať ani termín konečnej splatnosti, celkovú výšku úveru, RPMN, resp. iné zákonom vyžadované údaje, ak by sa dali tieto absentujúce údaje zistiť z iných údajov obsiahnutých v zmluve. Splnenie zákonných povinností podľa § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch však žiadnym spôsobom nemodifikuje zákonné požiadavky na obsahové náležitosti samotnej zmluvy. Právny predchodca žalovanej mal pripraviť zmluvu tak, aby obsahovala všetky zákonom predpísané podstatné náležitosti. Žalovaná sa podľa neho prezentovanou obranou snaží napraviť pochybenia svojho právneho predchodcu v procese kontraktácie, čím sa snaží nedôvodne preniesť svoju zodpovednosť na žalobcu a predovšetkým na vlastníkov bytov v predmetnom bytovom dome. Následne zhrnul, že: „Ustanovenie § 9 ods. 1 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere vyžaduje, aby bola celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo. Požiadavka § 9 ods. 1 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, nie je zachovaná, ak celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nie je uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo, bez ohľadu na to, či spotrebiteľ môže alebo nemôže zistiť rozsah svojho záväzku z iných údajov obsiahnutých v zmluve.“ Vydanie bezdôvodného obohatenia nie je v rozpore s dobrými mravmi. Vzniklo až v okamihu, keď vlastníci zaplatili žalovanej viac, ako bola istina úveru, teda dňa 28. júna 2019. Do 28. júna 2019 právo na vydanie bezdôvodného obohatenia neexistovalo, teda nebolo možné ho vôbec realizovať, teda nemohlo byť vykonávané v rozpore s dobrými mravmi. Podľa jeho názoru právna otázka č. 3 nemá pre rozhodnutie v tejto veci žiadny význam, pretože v žalovanej formulovanej otázke absentujú podstatné skutkové okolnosti prípadu spočívajúce v tom, že vadná zmluva bola vypracovaná právnym predchodcom žalovanej, teda za vznik

sporu je primárne zodpovedný žalovaná ako právna nástupkyňa subjektu, ktorý zmluvu vypracoval.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dovolanie podľa § 447, písm. f) CSP odmietol. Dovolací súd v zmysle § 451 ods.3 CSP stručne uvádza dôvod svojho rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Žalovaná namietala vady v pri dokazovaní. Uviedla, že dlžníci boli počas celého kontrakčného procesu zastúpení profesionálom a na preukázanie svojich tvrdení neúspešne navrhovala výsluch zúčastnených osôb na kontrakčnom procese.

16. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

17. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

19. V rozsahu žalovanou namietaných skutočností (vady v procese dokazovania ako aj svojvoľné skutkové závery nižších súdov) podľa názoru najvyššieho súdu odvolací (ale i prvostupňový, pozn.) súd reagoval primeraným a dostatočným spôsobom.

20. K návrhu žalovanej, aby boli vypočítané osoby, ktoré sa zúčastnili kontraktneho procesu v prípade dotknutej zmluvy o úvere, odvolací súd uviedol, že ich výsluch nebol potrebný, pretože ani ich výpovede nemohli nič zmeniť na jednoznačnom fakte, že samotná zmluva o úvere z 22. augusta 2013 neobsahovala obligatórnu náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, t. j. uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanej na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Práve táto okolnosť spôsobila bezúročnosť a bezpoplatkovosť posudzovaného úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ. Odvolací súd v tejto súvislosti ďalej uviedol, že pre účely zistenej bezúročnosti a bezpoplatkovosti posudzovaného úveru bolo nepodstatné, či veriteľ v rámci rokovania o poskytnutí úveru ústne oznámil druhej zmluvnej strane náležitosti, ktoré musia byť podľa zákona súčasťou písomnej zmluvy. Dovolací súd sa s týmto záverom odvolacieho súdu stotožňuje.

21. K námietke žalovanej, že súdy pri svojom rozhodovaní nezohľadnili pri svojom rozhodovaní ňou predložený formulár, z ktorého vyplývala celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť odvolací súd s poukazom na európsku judikatúru (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15) uviedol, že: „Pre zdôraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ako aj čl. 10 ods. 2 písm. g/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 /ďalej len „Smernice“, ktorá bola zákonom o spotrebiteľských úveroch transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky), ktoré vyžaduje uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Keďže zákon priamo ustanovuje, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (rovnako ako RPMN), uvedená v zmluve má byť výsledkom výpočtu, je zrejmé, že musí ísť o konkrétny údaj. Zákon o spotrebiteľských úveroch priamo vyžaduje uvedenie tohto výpočtu v zmluve, pričom ide o kogentné ustanovenie. Aj z čl. 3 písm. h/ Smernice vyplýva, že „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom a teda údaj definovaný jedným/jediným číslom.“(bod 45 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia)

22. Pokiaľ žalovaná namietala, že úveroví dlžníci boli počas kontraktneho procesu a trvania úverového vzťahu zastúpení profesionálom a za týchto okolností nebolo namieste striktne lipnúť na tom, že údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, má byť v zmluve o úvere uvedený ako jedno konkrétne číslo, odvolací súd (v podstate v zhode s prvostupňovým súdom) uviedol, že „Namietaný odvolací dôvod nie je podľa odvolacieho súdu naplnený. Pokiaľ si žalobca ako zástupca vlastníkov bytov uplatňuje právo vyplývajúce mu zo zákona v súvislosti s porušením povinností žalovaného (i v prípade, ak by zo strany žalobcu došlo k zanedbaniu jeho povinností), nemožno uvedené považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Skutkové okolnosti ohľadom zneužitia práva žalobcom nepovažoval odvolací súd za také, pre ktoré by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Súhlasne s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 10CoCsp/48/2021 z 29.04.2022 zdôrazňuje, že žalovaný „vo vzťahu k dlžníkovi opakovane a rozsiahlo argumentuje súvislosťami profesionality a odbornej zdatnosti, ale vo vzťahu k veriteľovi (t.j. k sebe samému, resp. svojmu právnenému predchodcovi) sa o tejto okolnosti nezmieňuje. Kto iný, ako poskytovateľ bankového úveru so všetkým odborným aparátom a zázemím, ktorý v plnej miere pripravuje zmluvnú dokumentáciu, by pritom mal garantovať rešpektovanie zákonných ustanovení; o to viac, že ich dodržiavanie je súčasťou bankového dohľadu.“ (bod 51 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namietala, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

24. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak

rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

25. Podľa § 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

26. Podľa § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Žalovaná nastolila nasledujúce právne otázky:

1. „Výžaduje § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, aby bola celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo?“.

2. „Je požiadavka podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zachovaná aj vtedy, ak celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nie je uvedená v zmluve o úvere ako jedno konkrétne číslo, avšak spotrebiteľ môže zistiť rozsah svojho záväzku z iných údajov obsiahnutých v zmluve o úvere?“

3. „Je v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a so základným princípom zákazu zjavného zneužitia práva (čl. 5 CSP), ak spotrebiteľ, prostredníctvom správcu, podá žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, v zmluve o úvere, ak bol pri kontraktácii zastúpený správcom, zmluvu riadne plnil, počas trvania zmluvného vzťahu nenamietal absenciu tejto náležitosti a poskytnutý úver splatil predčasne na vlastnú žiadosť?“

28. Dovolací súd konštatuje, že prípustné podľa § 421 ods. 1, písm. b) CSP je iba dovolanie ak právna otázka od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nebola ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 28. februára 2024 sp. zn. 7Cdo/7/2023, ktorým dovolanie žalovanej zamietol a v ktorom rozsudku sa najvyšší súd ako dovolací súd zaoberal totožnými právnymi otázkami v obdobnom spore totožnými stranami sporu, ktorá skutočnosť vyplýva z bodu 12 tohto rozsudku. V uvedenom rozsudku bola vec posúdená v bodoch 17,18,18.1,18.2,19 nasledovne:

· 16: „Nosné právne závery odvolacieho súdu (súvisiace predovšetkým s dovolacou otázkou 1/) spočívali v jeho názore, že eurokonformným výkladom ustanovení § 9 ods. 2 písm. k) a § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ - v dôsledku absencie údaje o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť v posudzovanej zmluve o úvere - sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tomto ohľade poukázal aj na čl. 3 písm. h/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES a na jazykový výklad ustanovení § 2 písm. písm. h) a § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, z ktorých bezpochyby vyplýva, že «ide o údaj už vypočítaný, teda jednoznačne vymedzený jedinou číselnou hodnotou, a nie že si ho má vypočítavať sám spotrebiteľ/dlžník. Zo žiadneho ustanovenia vnútroštátnej alebo „európskej“ legislatívy nie je možné vyvodiť, že postačuje, ak zmluva o (spotrebiteľskom) úvere obsahuje údaje, z ktorých je možné si vypočítať údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť; ktorý výklad sa snaží tendenčne podsúvať žalovaný». V súvislosti so znením § 2 písm. písm. h) ZoSÚ a čl. 3 písm. h) Smernice tiež zdôraznil, že „má ísť o súčet, t.j. údaj definovaný jedným/jediným číslom“. Uvedenie celkovej sumy, ktorú má dlžník/spotrebiteľ vrátiť, v zmluve o úvere považoval odvolací súd za určujúci údaj, na základe ktorého môže dlžník/spotrebiteľ posúdiť rozsah svojho záväzku. Ďalej uviedol, že «[i]de o „prsté“ pomerovanie dvoch čísel - sumy, ktorú dlžník od veriteľa dostane a sumy, ktorú mu musí vrátiť». V neposlednom rade uviedol, že žalovaná „ani v najmenšom nespochybňuje určujúci záver, že ním (resp. jeho právnym predchodcom) pripravená a vypracovaná zmluva o úvere neobsahovala údaj o celkovej čiastke, ktorú má dlžník zaplatiť a ani neodkazovala na žiadnu neoddeliteľnú súčasť zmluvy (na akomkoľvek médiu), kde by tento údaj bol vymedzený.» (body 15. až 20. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Odvolacím súdom zvolenú interpretáciu predovšetkým ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ považuje najvyšší súd za správnu a právne konformnú.

· 18. Dovolateľka s jazykovým výkladom odvolacieho súdu nesúhlasila z dôvodu, že zákon explicitne nevyžaduje, aby bola celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vymedzená v zmluve o úvere ako jedno číslo. V tejto súvislosti poukázala na to, že spotrebiteľ si mohol rozsah jeho záväzku zistiť z iných zo zmluvy vyplývajúcich údajov (výšky a celkového počtu splátok a sadzby poplatku za spracovanie).

· 18.1. Najvyšší súd si je vedomý, že súdna prax sa v otázkach obligatórnych náležitostí spotrebiteľských zmlúv stále (iba) dotvára, a to aj za pomoci eurokonformného výkladu nejasných/sporných ustanovení ZoSÚ (pozri napr. R 49/2022, R 21/2023). O rozumnú interpretačnú spornosť, posudzujúc vec cez prizmu platného práva v rozhodnom čase („de lege lata“), však môže ísť len veľmi ťažko v prípadoch, ak je zákonné ustanovenie z hľadiska jazyka, úmyslu zákonodarcu a eurokonformného výkladu vymedzené dostatočne; o takýto prípad ide aj v posudzovanej veci. „Prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu.“ (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava : C. H. Beck, 2015. s. 131 a 133.).

· 18.2. ZoSÚ v rozhodnom čase stanovil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať (tiež) celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zároveň s nedodržaním tejto náležitosti, t. j., že zmluva neobsahuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, stanovil dôsledok spočívajúci v tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (bod 15. a 15.1.). Zákon teda explicitne stanovil, že táto náležitosť zmluvy o úvere musí byť uvedená priamo v texte zmluvy („zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať“), a to bez ohľadu na to, že už v predzmluvnej fáze uložil veriteľovi rovnakú informačnú povinnosť (bod 15.4.). Čo si je potrebné vykladať pod pojmom „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ v inom texte zákona, ale tiež Smernica definuje ako „súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom“ (bod 15.3. in fine a 15.6.). Rovnako tak z dôvodovej správy ZoSÚ vyplýva, že podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú (tiež) „celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, ktoré hodnoty „údajov musia byť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy“. Dovolateľkou ponúkaná výkladová extenzia, že spotrebiteľ si mohol celkovú čiastku, ktorú musí zaplatiť sám zistiť z iných zo zmluvy vyplývajúcich údajov a preto nebolo potrebné explicitne v zmluve uvádzať konkrétnu výšku celkovej čiastky (vypočítanej na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy) je celkom zjavne odporujúca zneniu zákona, a to aj cez prizmu vtedy platnej Smernice a výkladu zákonodarcu. V zhode s názorom nižších súdov preto aj podľa názoru dovolacieho súdu platí, že žalovaná (jej právna predchodkyňa) podľa ZoSÚ účinného v rozhodnom čase (nie do 30.4.2018, ako uvádza dovolateľka, ale do 31.12.2016, nakoľko zmluva bola uzavretá 6.12.2016, pozn.) bola povinná v zmluve o úvere výslovne uviesť „celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy spotrebiteľskom úvere“, t. j. konkrétnu sumu; ak tak neurobila, úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

· 19. V súvislosti s treťou dovolacou otázkou (súlad s dobrými mravmi), ktorá je všeobecne v spotrebiteľských sporoch posudzovaná skôr vo vzťahu k veriteľovi, a nie voči spotrebiteľovi, najvyšší súd uvádza, že ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti. Podľa právnej doktríny „rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je potrebné v každom prípade posudzovať individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníka v príslušnom období a na jeho vtedajšie postavenie. Súlad s dobrými mravmi musí byť

posudzovaný vždy bez ohľadu na to, že obsah bol výsledkom slobodnej dohody medzi účastníkmi a takisto bez ohľadu na to, kto prípadný rozpor s dobrými mravmi zaviniť alebo či niektorá zo strán bola v dobrej viere. Dobré mravy je nutné chápať ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem spoločnosti, z ktorých niektoré sú trvalou a nemennou súčasťou ľudskej spoločnosti, iné spolu so spoločnosťou podliehajú vývoju.“ Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 20-30). Žalovaná v podanom dovolaní za rozpor s dobrými mravmi považovala skutočnosť, že spotrebiteľia boli pri kontraktácii zastúpení kvalifikovaným správcom, zmluvu riadne plnili, počas trvania zmluvného vzťahu nenamietali absenciu tejto náležitosti a poskytnutý úver splatili predčasne na vlastnú žiadosť.

· 19.1. V uvedenom rozsahu odvolací súd reagoval najskôr na žalovanou vytýkanú kvalifikovanosť správcu, konajúceho v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Z principiálneho hľadiska podľa jeho názoru išlo o tvrdenie, «že v rámci hmotnoprávných vzťahov majú garantovanú nižšiu ochranu práv a oprávnených záujmov tie subjekty, ktoré sú odborne/profesionálne zdatnými, napríklad fyzické alebo právnické osoby zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom ... pre takého ... tvrdenie niet v právnom poriadku relevantného zákonného podkladu; napokon, ani sám žalovaný ho neoznačuje. Krajský súd v danej spojitosti konštatuje, že je „zaujímavé“, že vo vzťahu k dlžníkovi odvolateľ opakovane a rozsiahlo argumentuje súvislosťami profesionality a odbornej zdatnosti, ale vo vzťahu k veriteľovi (t. j. k sebe samému, resp. k svojmu právnemu predchodcovi) sa o tejto okolnosti vôbec nezmieňuje. Kto iný, ako poskytovateľ bankového úveru so všetkým odborným aparátom a zázemím, ktorý v plnej miere pripravuje zmluvnú dokumentáciu, by pritom mal garantovať rešpektovanie zákonných ustanovení; o to viac, že ich dodržiavanie je súčasťou bankového dohľadu ... Predmetné východisko má svoj význam i z hľadiska námietky žalovaného o konaní protistrany v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere odvolateľ vo svojej účelovej (až manipulatívnej) argumentácii zašiel ešte ďalej. Keď uplatňovanie nárokov zmluvnou stranou na súde (navyše treba zdôrazniť, že opodstatnene) označuje za zneužitie práva. Tendenčne podsúva tézu, v zmysle ktorej, ak dotknutý subjekt neuplatní svoje práva okamžite (v prípade záväzkov vzniknutých na zmluvnom základe bezprostredne v kontraktačnom procese), nemôže ich (a ani ďalšie nároky z nich vyplývajúce) už nikdy neskôr uplatniť. Takéto tvrdenie úplne popiera samotnú podstatu právnej doktríny ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu ... V rozoberaných súvislostiach teda určite nie je možné v súdnom prípade hovoriť o akejsi nepodloženej paušálnej, resp. automatickej „favorizácii dlžníka/spotrebiteľa“» (body 22. až 25. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

· 19.2. Dovolaťkou položená tretia otázka má nepochybne svoj základ v skutkových okolnostiach danej veci, v rámci ktorých žalovaná za podstatné (dôvod rozporu s dobrými mravmi) považovala, že spotrebiteľia boli pri kontraktácii zastúpení kvalifikovaným správcom, zmluvu riadne plnili, počas trvania zmluvného vzťahu nenamietali absenciu tejto náležitosti a poskytnutý úver splatili predčasne na vlastnú žiadosť. Uvedené okolnosti však -samé o sebe - neboli ani podľa názoru dovolacieho súdu spôsobilé sankcionovať spotrebiteľov neúspechom v súdnom konaní za to, že sa domáhali bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu nedostatku obsahovej náležitosti zmluvy, ktorú navyše pripravila žalovaná (jej právna predchodkyňa) - banka a išlo o spotrebiteľský spor (bod 15.2.). V zásade totiž platí, že aplikácia § 3 ods. 1 OZ nesmie viesť k oslabovaniu ochrany subjektívnych práv ustanovených zákonom, a tým k nežiaducemu narušovaniu právnych vzťahov.“

29. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovanej nie je prípustné, pretože dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi spočívajúcimi v právnej otázke, ktorá už bola vyriešená judikatúrou dovolacieho súdu, ktorý najvyšší súd v tomto konaní aplikoval.

30. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.